

ELOKUVAN POLIITIKAT

Syksy 1987 merkitsee Lähikuvalle suurta muodonmuutosta. Tästä numerosta lähtien lehdellä on kolme julkaisijaa: Suomen Elokuvatutkimuksen Seura, Turun Elokvakerho ry. ja Varsinais-Suomen Elokvakeskus ry. Muutos ei ole vain muodollinen vaan myös sisällöllinen: pyrkimyksemme on muokata Lähikuvasta valtakunnallisestikin merkittävä kanava suomalaiselle elokuvatutkimukselle. Tarkasti ottaen Lähikuva pyrkii nostamaan esille koko audiovisuaalisen kulttuurin rajaamatta ulkopuolelle televisiota ja videota niin kuin perinteinen elokuvatutkimus on usein tehnyt.

Lähikuvan uusi aika alkaa teemanumerolla ”Elokuvan politiikat”, jonka voisi nähdä vaikkapa kunnianosoituksena 70-vuotiaalle lokakuun vallankumoukselle. Elokuvan ja politiikan suhteiden pohtiminen tuntuu erityisen ajankohtaiselta nyt, kun avoimen poliittisesti yhteiskuntaamme kommentoivat elokuvat ovat lähes tyystin hävinneet. Sitäkin enemmän löytyy viattomuuden kaapuun verhottuja hengentuotteita, joissa postmodernin kulttuurimme tekstit vain risteilevät.

Mitä on ideologinen elokuva? Tätä kysymystä selvittelee **Veijo Hietala** artikkelissaan 60-luvun lopulla Cahiers du Cinéma- ja Cinethique-lehdissä käydyin keskustelun kautta. **Kimmo Laine** puolestaan tarkastelee **Bertolt Brechtin** vaikutusta 1970-luvun poliittisen elokuvan teoriaan. Esillä on erityisesti Screen-

lehdessä 70-luvun puolivälissä käyty keskustelu. Poliittisen elokuvan ”esihistoriaa” puolestaan valaisee ranskalaisen elokuvahistorioitsijan **Marc Ferron** essee ”Neuvostovalta ja elokuva”, jossa Ferro tutkailee elokuvan asemaa 20-luvun Neuvostoliitossa.

Konkreettisten esimerkkien kautta elokuvan poliittisuutta tarkastelevat **Frederic Jamesonin** sekä **Kimmo Jokisen** ja **Maaria Linkon** artikkelit.

Artikkelissa ”Luokka ja allegoria nykypäivän massakulttuurissa: *Hikinen iltapäivä* poliittisena elokuvana” Frederic Jameson analysoi **Sidney Lumet’in** vuonna 1975 valmistunutta elokuvaa *Hikinen iltapäivä* toisaalta althusserilaisen ideologia-konseption, toisaalta marxilaisen luokka-käsityksen kautta.

Maaria Linko ja Kimmo Jokinen taas esittelevät artikkelissa ”Tuntemattoman uudet merkitykset” **Rauni Mollbergin** *Tuntemattoman sotilaan* (1985) vastaanottoa. Artikkelin pohjautuu kirjoittajien Jyväskylän yliopistossa tekemään reseptiotutkimukseen.

Omat kytkentänsä elokuvan poliittisuuteen on myös **Irmeli Niemen** analyysillä **Aki Kaurismäen** elokuvasta *Varjoja paratiisissa*, jota Niemi tarkastelee nimenomaan arkipäivän ja arkipäiväisyyden kuvauksena.

Kiinnostavan näkökulman elokuvan ja yhteiskunnan suhteisiin tarjoavat niin ikään viiden suomalaisen elokuvaohjaajan haastattelut.

Toimituskunta